

Trends in autopsie - 2019

Versie 1.0 – April 2020

Auteur: Afdeling autopsie

Gegevens van 2019

In 2019 werden er net geen 10.000 dieren onderzocht in de autopsiezaal. Voor groepsdiagnostiek (varkens, pluimvee en pelsdieren) worden er tot 5 dieren aanvaard per autopsieverslag.

De gedetailleerde gegevens zijn terug te vinden in Tabel 1.

Tabel 1: Overzicht autopsieverslagen en onderzochte dieren in 2019

	Aantal
Aantal autopsieverslagen	6.955
Aantal onderzochte dieren	9.742

Er werden 3.759 lijkschouwingen uitgevoerd in het kader van abortusprotocol rundvee en kleine herkauwers. Hiervoor is een standaardprotocol uitgewerkt waarbij de nadruk ligt op monsternames voor verder onderzoek.

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van het aantal autopsieverslagen (zonder abortusprotocol) per diersoort en per motief. Deze omvatten de lijkschouwingen in het kader van algemene diagnostiek, epidemiologische bewaking, Veepeiler... Hierbij wordt een uitgebreide lijkschouwing uitgevoerd door een dierenarts veterinaire pathologie. Op basis van de aangeleverde anamnese en de vaststellingen bij lijkschouwing worden gepaste monsternames en aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Vanaf oktober 2019 zijn we ook gestart met autopsies op kleine huisdieren.

Tabel 2: Overzicht autopsieverslagen in 2019 (uitgezonderd abortusprotocol) per diersoort en per motief

	Herkauwers en kameelachtigen		Varkens		Pluimvee		Pelsdieren		Paardachtigen		Kleine huisdieren	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Diagnostiek	1.042	95,3	640	42,5	302	64,5	57	100	40	100	10	100
Veepeiler	51	4,7	124	8,2								
Verhoogde waakzaamheid			742	49,3	166	35,5						
Totaal	1.093	100	1.506	100	468	100	57	100	40	100	10	100

Onderzochte diersoorten:

- Herkauwers + kameelachtigen = rund, bizon, schaap, geit, hert, alpaca
- Pluimvee = alle pluimvee + vogels
- Paardachtigen = ezel + paard
- Pelsdieren = konijn + haas

Ten opzichte van 2018 werden er over de diersoorten heen meer autopsies uitgevoerd. De dossiers met als motief verhoogde waakzaamheid kaderen in de bewaking van aangifteplichtige ziektes. Bij herkauwers was dit voor dieren verdacht van blauwtong en bij pluimvee voor aviaire influenza of Newcastle Disease (NCD). Sinds half september 2018 werd het motief verhoogde waakzaamheid ook uitgevoerd voor de Afrikaanse Varkenspest bij varkens. Bij dieren die onder dit motief werden aangeleverd, werden telkens milt, nier,

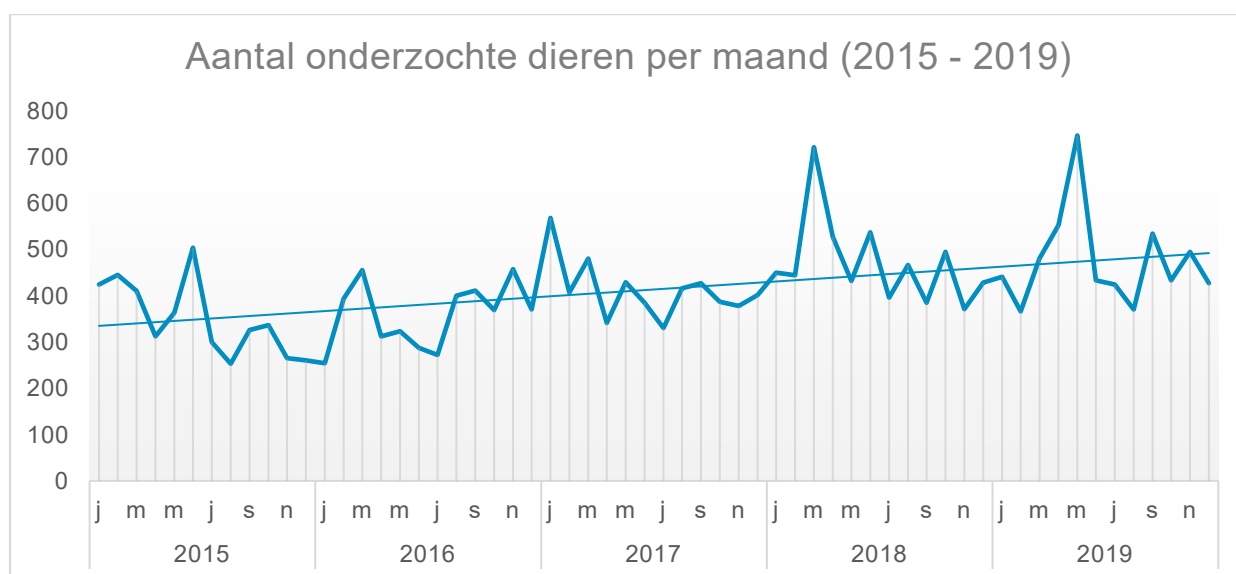
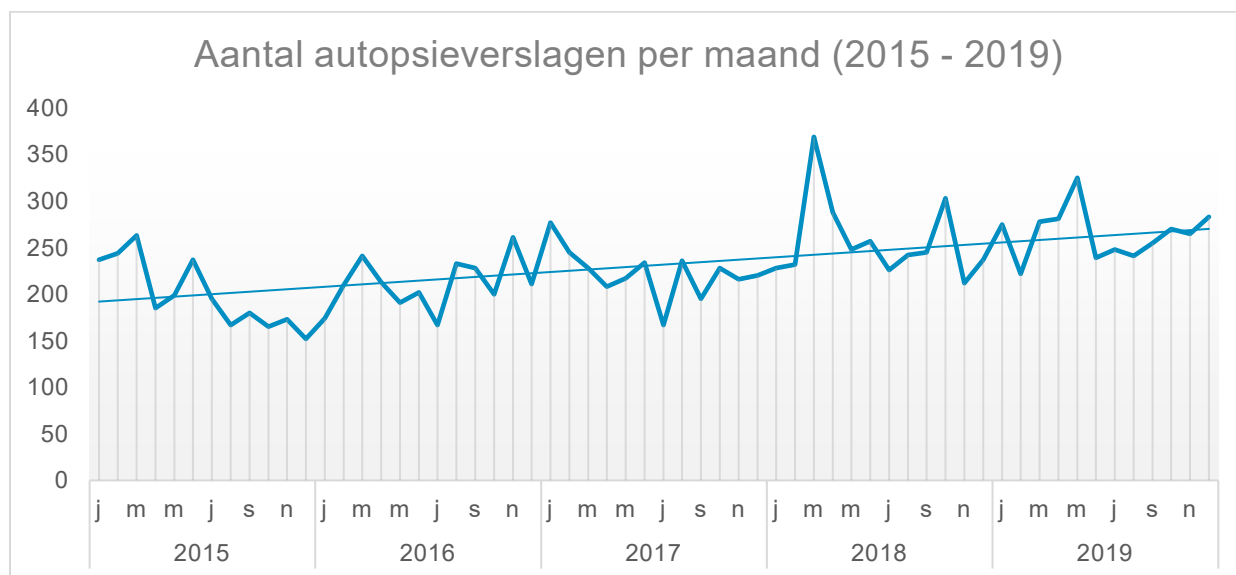

mesenteriale lymfeknoop en tonsil bemonsterd. Op deze organen werd de PCR voor Afrikaanse Varkenspest uitgevoerd.

Algemene trends van de laatste 5 jaar

In onderstaande 2 grafieken wordt een overzicht gegeven van het aantal uitgevoerde lijkschouwingen en respectievelijk het aantal onderzochte dieren over de laatste vijf jaren heen. Deze grafieken zijn verschillend aangezien er bij groepsdiagnostiek soms meerdere dieren worden opgenomen in 1 autopsieverslag. De dossiers van het abortusprotocol werden in deze grafieken niet opgenomen.

We zien een geleidelijke stijging, zowel van het aantal autopsieverslagen als van het aantal onderzochte dieren. In het voorjaar van 2019 zien we opnieuw een piek in het aantal onderzochte dieren, deze is vooral toe te wijzen aan een piek in de varkens- en pluimveediagnostiek.

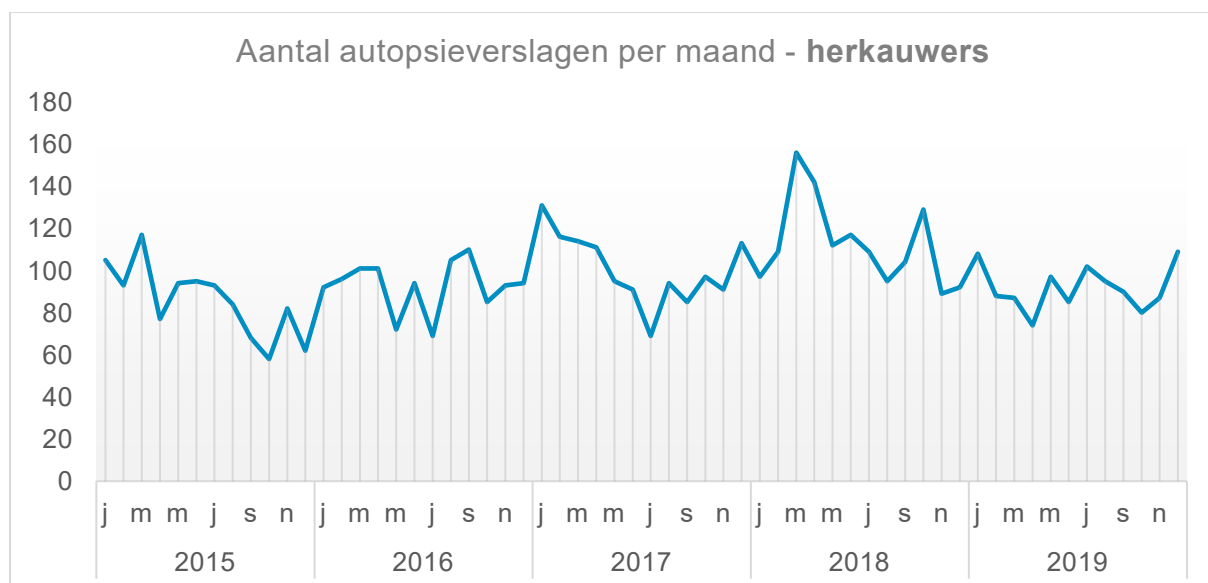
Hieronder worden de trends van de laatste vijf jaar meer gedetailleerd besproken per diersoortgroep.

Trends - herkauwers

In onderstaande grafieken zien we het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie herkauwers (rund, bizon, schaap, geit, alpaca en lama).

Beide grafieken zijn gelijkaardig opgebouwd gezien bij rundvee steeds 1 dier per autopsiedossier wordt behandeld. Bij schapen en geiten worden wel meerdere dieren in 1 dossier behandeld wanneer het een groepsproblematiek betreft.

Bij herkauwers is er een beperkte seizoensinvloed, waardoor het in de wintermaanden iets drukker is dan tijdens de rest van het jaar. Voor 2019 schommelde het aantal autopsieverslagen per maand tussen de 75 (april) en de 109 (januari en december).

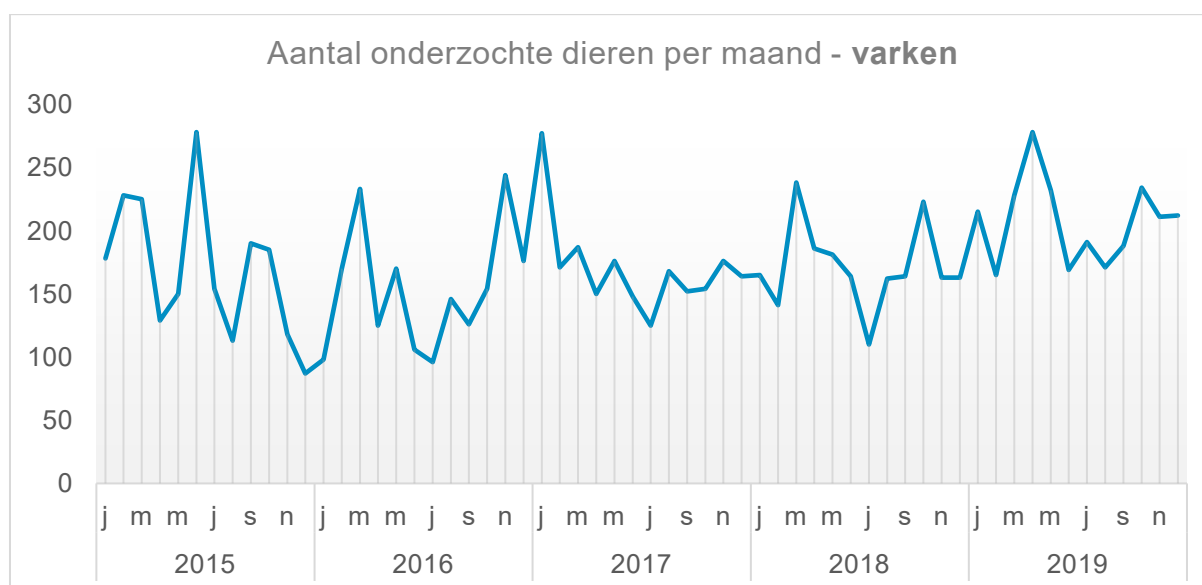
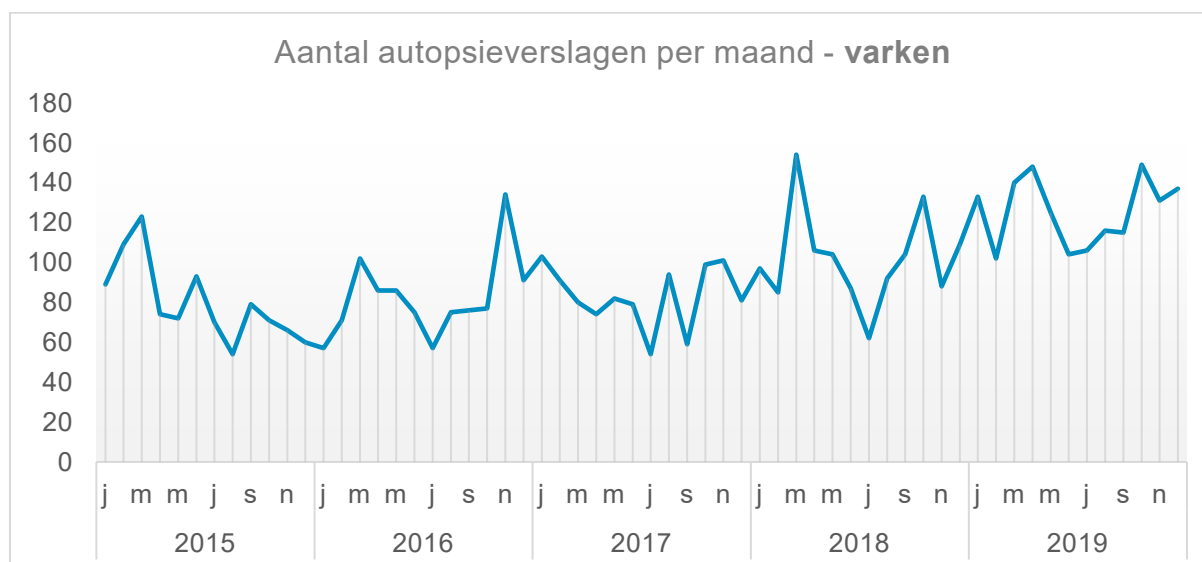

Trends - varken

Ook hier zien we in onderstaande grafieken het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie varkens. Gezien het bij zuigende of gespeende biggen dikwijls groepsdiagnostiek betreft, worden over het algemeen verschillende dieren (maximaal vijf) in één autopsieverslag besproken. Bij fokdieren (zeugen en beren) betreft het hoofdzakelijk individuele sterftes, waardoor meestal maar één dier per autopsieverslag wordt besproken. De categorie vleesvarkens sluit aan bij beide opties. In de autopsiezaal zijn ook meer dan 280 dossiers met foetussen of vroeggeboren biggen behandeld, deze dieren zijn niet opgenomen in onderstaande grafieken. Meer info hierover kan teruggevonden worden in het gedetailleerd jaarverslag 2019 voor varken.

Bij varkens zagen we in 2019 een toename van 25% van het aantal autopsieverslagen, een stijging die vooral te wijten is aan een toename van het aantal autopsies onder de rubriek verhoogde waakzaamheid voor Afrikaanse Varkenspest. Het aantal autopsieverslagen schommelde per maand tussen de 102 (februari) en de 149 (oktober). Per maand werden er gemiddeld 208 varkens gelijkschouwd, goed voor zo'n 126 dossiers.

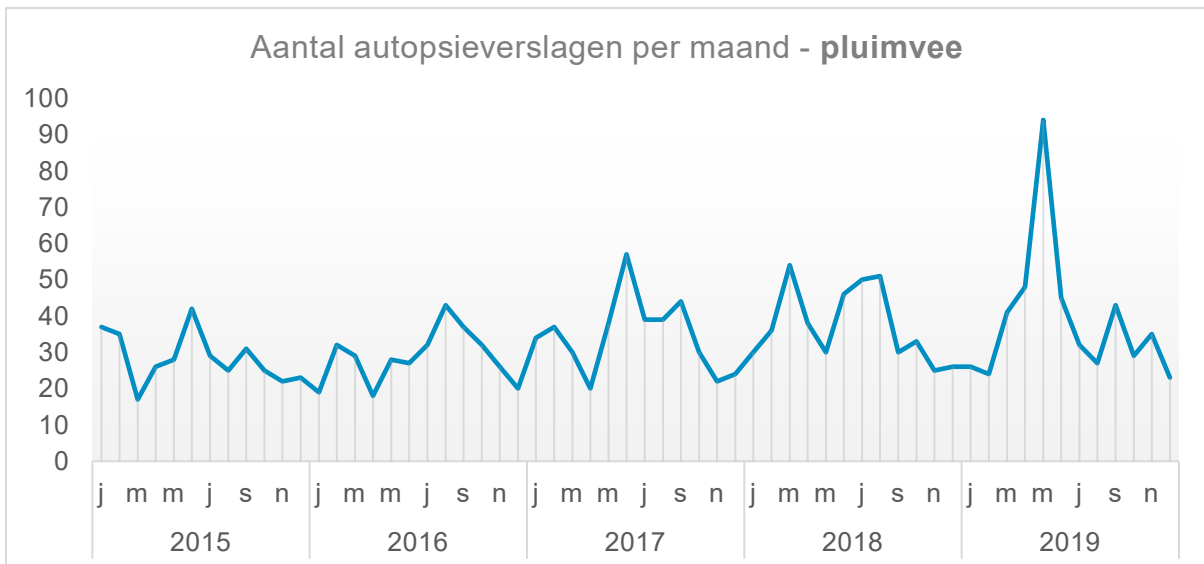

Trends - pluimvee

Onderstaande grafieken tonen het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie pluimvee. Industrieel pluimvee is typisch groepsdiagnostiek waardoor bijna steeds vijf dieren worden gelijkschouwd per autopsieverslag. Indien meerdere hokken worden aangeboden, worden vijf dieren per hok gelijkschouwd. Dit verklaart het grote aantal dieren voor een beperkter aantal autopsieverslagen. Hobbypluimvee omvat zowel groepsdiagnostiek als individuele diagnostiek waardoor het aantal dieren per autopsieverslag varieert (met een maximum van vijf).

In het voorjaar van 2019 merken we een uitgesproken piek op in het aantal autopsieverslagen voor pluimvee. Deze piek valt samen met de uitbraak van een laagpathogene aviaire influenzastam (H3N1) in de Belgische pluimveesector. Het aantal dossiers dat werd behandeld onder 'verhoogde waakzaamheid' was dan ook een stuk hoger dan in de voorgaande jaren, namelijk 166 in 2019 ten opzichte van 116 in zowel 2017 en 2018. Gemiddeld werden er in 2019 per maand 160 stuks pluimvee gelijkschouwd, afkomstig van gemiddeld 39 dossiers. Eén dossier bevat gemiddeld 4,1 stuks pluimvee. Mei was afgetekend de drukste maand met een totaal van 94 dossiers. In december werd het kleinste aantal dossiers behandeld, namelijk 23.

Naast dit algemene trendverslag is er nog een gedetailleerd verslag beschikbaar voor rundvee, kleine herkauwers, kameelachtigen, paard, varken, konijn, kleine huisdieren en pluimvee. Hierin worden per diersoort de verschillende leeftijdscategorieën uitgesplitst en worden de meest voorkomende doodsoorzaken besproken.

Deze verslagen kunt u terugvinden op onze website: <https://www.dgz.be/autopsie>.

Contactgegevens

Met uw vragen over autopsie bij de verschillende diersoorten kunt u terecht bij DGZ op tel. 078 05 05 23 of e-mail helpdesk@dgz.be.